

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 12312/2022
12.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новица Митић адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ обоје из ..., чији је пуномоћник Филип Нешић адвокат из ..., ради утврђења права својине по основу стицања у породичној заједници и неоснованог обogaћења, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 374/22 од 24.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 374/22 од 24.03.2022. године тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лебану П 329/19 од 09.11.2021. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да на име трошкова поступка по ревизији исплати туженима износ од 288.765,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лебану П 329/19 од 09.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му по основу увећања вредности њихове породичне стамбене зграде у улици ... број .. у ..., на име изведених радова на том објекту солидарно исплате износ од 1.070.675,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженима исплати трошкове парничног поступка у износу од 242.900,00 динара у року од осам дана по пријему пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 374/22 од 24.03.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Лебану П 329/19 од 09.11.2021. године тако што је усвојен тужбени захтев и обавезани тужени да солидарно исплате тужиоцу по основу увећања вредности њихове породичне стамбене зграде која се налази у ..., у улици ... број ..., на име изведених радова на овом објекту, износ од 1.070.675,00 динара са законском затезном каматом од 09.11.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате тужиоцу износ од 512.662,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени су благовремено изјавили ревизију из свих законом предвиђених разлога.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 2. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужених основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нису основани наводи ревидента да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП. Другостепена пресуда садржи оцену битног жалбеног навода да је застарелост тужиочевог потраживања цењена погрешном применом материјалног права и разлоге за став другостепеног суда да спорно потраживање није застарело, због чега је и одлучио да преиначи првостепену пресуду.

Тужилац је тужбом поднетом 27.01.2014. године тражио утврђење права сувојине на кући у улици ... број .. у ... и земљишту на којем се кућа налази - на парцели .. КО ..., по основу стицања у заједничком домаћинству са туженима. Поднету тужбу преиначио је поднеском од 09.02.2018. године, истицањем и захтева за наплату новчаног потраживања у висини његових улагања у изградњу предметне куће.

Према утврђеном чињеничном стању, спорна породична стамбена зграда изграђена је на земљишту у својини туженог ББ. Тужена ВВ је његова супруга, а тужилац њихов син. Изградња куће је започета током 1979. године и до стицања пунолетства тужиоца није била у потпуности завршена. Тужилац се налазио на школовању до 1986. године. Од 1988. године био је у радном односу у предузећу „ГГ“ из ... и радио је као трговачки путник. Од зараде коју је остваривао тужилац је финансирао и одређене радове на кући. Током 1996. године тужилац одлази у иностранство. По повратку из иностранства наставља да финансира радове на кући који су извођени током 2006. и 2007. године. Тужилац од 2009. године, због поремећених односа са туженима, не живи у кући која је предмет спора. Укупна вредност изведених радова које је финансирао тужилац износи 1.070.675,50 динара.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је због застарелости новчаног потраживања тужиоца одбио његов тужбени захтев. По налажењу тог суда, последњи радови које је тужилац финансирао изведени су током 2006. и 2007. године и од тада па до истицања захтева за исплату њихове вредности, у поднеску од 09.02.2018. године, протекао је рок од 10 година прописан чланом 371. Закона о облигационим односима за потраживање које има правни основ у стицању без основа.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби тужиоца, преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев. По налажењу тог суда, на чињенично стање које је правилно и у потпуности утврђено нижестепени суд је погрешно применио материјално право када је почетак рока застарелости новчаног потраживања тужиоца рачунао од дана када су завршени радови на кући, којима је део имовине тужиоца прешао у имовину тужених. По становишту другостепеног суда, тај рок почиње да тече од 2009. године када се тужилац иселио из спорне куће, јер је тек тада део његове имовине прешао у имовину тужених.

По оцени ревизијског суда, изложено правно становиште другостепеног суда засновано је на погрешној примени материјалног права.

Рок застарелости захтева за повраћај стеченог без основа тече од када је имовина неосновано обогачено увећана, односно када је имовина или део имовине једног лица прешао у имовину другог лица. Код утврђене чињенице да су последњи радови на спорној кући које је тужилац финансирао изведени током 2006. и 2007. године, коју чињеницу тужилац није оспоравао жалбом, захтев за исплату његових улагања у градњу поднет је 09.02.2008. године, по протеку рока прописаног чланом 371. Закона о облигационим односима. Протеком тог рока, сходно члану 360. став 1. наведеног закона, престало је право тужиоца да захтева испуњење новчане обавезе.

Није прихватљив тужиочев став изнет у жалби да његово потраживање не застарева јер не застарева ни захтев за утврђење права својине по основу стицања у породичној заједници. Стварноправни захтев, о којем је у овом спору правноснажно одлучено пресудом о одбијању тог захтева, заиста не подлеже правилима о застарелости, али то правило не важи за облигационоправни захтев којим се тражи накнада новчаних средстава уложених у туђу ствар, у овом случају кућу у својини тужених. Подношењем тужбе од 27.01.2014. године у којој је истакнут само стварноправни захтев, није прекинут ток рока застарелости облигационоправног захтева с обзиром да нису постојале сметње да се и тај захтев истакне већ у поднетој тужби а не накнадно, у поднеску од 09.12.2018. године којим је извршено преиначење тужбе.

Следствено изложеном, није прихватљив ни правни став другостепеног суда да се почетак рока застарелости рачуна од дана када се тужилац иселио из спорне куће.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. ЗПП. Туженима су досуђени трошкови за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 108.306,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 162.459,00 динара.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић